

החלטות משיבת הוועדה לתכנון ולתקצוב מס' 3 (973) 3
שהתקיימה בירושלים ביום כ"ה בכסלו תשע"ב, 21.12.2011
אושר בישיבת ותת שהתקיימה ב- 4.1.12 - תוצאות הצבעה 7 בעד - פה אחד

נכחו:

חברי ות"ת:

פרופ' מנואל טרכטנברג - יו"ר ות"ת
גב' יעל אנדורן
פרופ' שמעון ינקלביץ
פרופ' משה מנדלבאום
מר שמואל סלאבין
פרופ' פייסל עזאיזה
פרופ' מלכה רפפורט-חובב

מינהל מל"ג / ות"ת:

מר משה ויגדור - מנכ"ל
מר יצחק בלומנטל - סמנכ"ל למינהל ומשאבי אנוש
גב' ריקי מנדלצווייג - סמנכ"ל לעניינים אקדמיים ומזכיר מל"ג
מר גדי פרנק - סמנכ"ל לתקצוב ומ"מ סמנכ"ל תכנון
מר שרון אחדות - ממונה תחום דוברות והסברה
עו"ד יעל טור-כספא - היועצת המשפטית
גב' אסתי יעקב - מרכזת מינהלית לות"ת
ד"ר ליאת מעוז - מנהלת פרויקטים מיוחדים ומרכזי מצוינות
גב' נועה נוף-שטיינר - עוזרת בכירה ליו"ר ות"ת
גב' יעל עטיה - רושמת פרוטוקולים

מוזמנים הרלוונטיים לתחומם:

מר יוני אבן טוב - מר יוני אבן טוב - מ"מ ממונה תחום מתודולוגיה ומאקרו
גב' דנה אהרן - ממונה תחום שכר ותנאי העסקה
רו"ח אביטל בלייווס - חשבת וממונה תחום חשבות ובקרה
גב' חנה גור - ממונה תחום תקצוב מכללות
מר אמיר גת - ממונה תחום תקצוב אוניברסיטאות
מר ארי סטון - ממונה תחום תכנון כלכלי
גב' יעל סימן-טוב-כהן - ממונה תחום תקצוב תשתיות פיסיית ומחקריות
מר יותם בן-שטרית - מרכז בתחום תקצוב תשתיות פיסיית ומחקריות
מר ערן הופמן - מרכז בתחום פרויקטים מיוחדים
מר נתן יהב - מרכז בתחום תקצוב מכללות
גב' יעל עטיה - רושמת פרוטוקולים
גב' תמר קרביץ - מרכזת בכירה בתחום מכללות כלליות
רו"ח רומי כרמל - משרד רו"ח קובי גינזבורג

*****

סדר היום:

1. מידע

1.1 ברכות

1.1.1 לפרופ' מלכה רפפורט חובב

1.1.2 לפרופ' פייסל עזאיזה

1.1.3 לרגל זכיית הטכניון במרכז להקמת מרכז מדעי בניו-יורק.

1.2 עדכון - המו"מ עם הסגל הזוטר.

1.3 עדכון – מינוי מבק פנים למינהל התאגיד.

2. הצעת תקציב מינהל התאגיד לשנת 2012 – מסמך מס' 3134.

3. תוכנית לשיתוף פעולה אקדמי בינלאומי עם סין: עידוד קליטת סטודנטים מסיין במוסדות להשכלה

גבוהה במסגרת תוכניות הלימודים לתואר אקדמי בשפה האנגלית - מסמך מס' 3135.

4. תוכנית הבראה לבי"ס גבוה להנדסה, עיצוב ואומנות ע"ש שנקר – מסמך מס' 3136.

* * *

1. מידע

1.1 ברכות

1.1.1 לפרופ' מלכה רפפורט חובב

ברכות למלכה רפפורט חובב שתחגוג את יום הולדתה הלועזי מחר – יום הולדת שמח.

1.1.2 לפרופ' פייסל עזאיזה

ברכות לפייסל עזאיזה על קבלת המינוי פרופסור מן-המנין.

1.1.3 זכיית הטכניון במרכז להקמת מרכז מדעי בניו-יורק

יו"ר ות"ת בירך, בשם ות"ת, את הטכניון על זכייתו בתחרות להקמת מרכז המדע בניו-יורק המודל יוצג בפני ות"ת בישיבתה שתתקיים ביום 4.1.2012. הנושא מעורר שאלות שונות, ויש צורך להבין את המשמעויות.

1.2 המו"מ עם הסגל הזוטר - דיווח

יו"ר ות"ת מסר פרטים על המו"מ עם הסגל הזוטר. צויין שנציגי הסגל הזוטר חוששים בין השאר מכך שהסגל הזוטר ובעיקר עמיתי הוראה יפגעו בעקבות גיוס אנשי סגל חדשים במסגרת התכנית הרב שנתית.

1.3 עדכון - מינוי מבקר פנים למינהל התאגיד

המנכ"ל דיווח כי ועדת המכרזים בחרה אחרי תהליך ארוך ומקיף ובתאום מלא עם וועדת הביקורת של מל"ג / ות"ת במשרד רו"ח דפנה ברזילי לשמש כמבקר פנים למינהל תאגיד המל"ג.

2. הצעת תקציב מינהל התאגיד לשנת 2012 – מסמך מס' 3134

תשע"ב/9 - החלטה:

1. ות"ת מודה למר יצחק בלומנטל ולגב' אליז דולב על הכנת הצעת התקציב לשנת 2012 וכן לפרופ' משה מנדלבאום על ליווי התהליך במסגרת תפקידו כיו"ר וועדת ההשקעות והכספים של מינהל מל"ג.
2. ות"ת מחליטה לאשר את הצעת תקציב מינהל מל"ג לשנת 2012 על פי המפורט במסמך מספר 3134.

תוצאות הצבעה: 7 בעד – פה אחד

3. תוכנית לשיתוף פעולה אקדמי בינלאומי עם סין: עידוד קליטת סטודנטים מסין במוסדות להשכלה גבוהה במסגרת תוכניות הלימודים לתואר אקדמי בשפה האנגלית - מסמך מס' 3135

תשע"ב/10 - החלטה:

בהתבסס על מסמך מס' 3135 ועל מכתב משרד החוץ מיום 28 נובמבר 2011 (המצ"ב), ולאור החשיבות האסטרטגית שבקידום שתופי פעולה אקדמיים בינלאומיים בכלל, ועם סין בפרט, מחליטה ות"ת כדלקמן:

1. ות"ת מאשרת את התכנית לעידוד קליטת סטודנטים מסין במוסדות להשכלה גבוהה במסגרת תכניות הלימודים לתואר אקדמי ראשון ושני בשפה האנגלית ואת מודל ההפעלה המוצע והמסגרת התקציבית להפעלה.
2. הסבת תכניות הלימודים הקיימות המאושרות לתואר אקדמי ראשון ושני בשפה האנגלית, תאושר ע"י מל"ג, בהתאם לנהליה. ות"ת מאשרת הוצאת הקול הקורא למוסדות להשכלה גבוהה מתוקצבים לקידום התכנית. הקול הקורא יובא בפניה לפני הוצאתו למוסדות.
- ות"ת מבקשת מהצוות המקצועי להביא בפניה הצעה לקריטריונים לבחירת התכניות וכן להשתתפות ות"ת בהסבת תכניות הלימודים כאמור.
3. ות"ת ממליצה על הקמת צוות ליווי משותף למל"ג ולות"ת ללווי התהליך והפעלתו, על כל היבטיו.
4. מסמך מס' 3135 ומכתב משרד החוץ המצורף אליו - מהווה חלק בלתי נפרד מההחלטה ומוצג כנספח א' לקובץ זה.

תוצאות הצבעה: 7 בעד – פה אחד

**4. תוכנית הבראה לבי"ס גבוה להנדסה, עיצוב ואומנות ע"ש שנקר
מסמך מס' 3136.**

רו"ח רומי כרמל – ממושרד רו"ח קובי גינזבורג הציגה בפני ות"ת את גיבוש תוכנית ההבראה לבי"ס הגבוה להנדסה עיצוב ואומנות ע"ש שנקר.

תשע"ב/11 - החלטה:

ות"ת מחליטה כדלקמן:

1. במסגרת התנאים והשיקולים הכלליים להפעלת תכניות הבראה במוסדות המתקצבים להשכלה גבוהה מחליטה ות"ת לאמץ את מסמך 3136, כחלק אינטגרלי מהחלטה זו, ולאשר את המתווה המוצע לצמיחה והבראת בית הספר הגבוה להנדסה ועיצוב – שנקר, כמפורט בדו"ח גינזבורג, שצורף למסמך 3136. כמו כן מחליטה ות"ת לאשר את רכיבי הסיוע המיוחדים שיועברו למוסד בהתאם לעמידה באבני הדרך שנקבעו וזאת במסגרת תוכנית ההבראה.
2. ות"ת מחליטה לאשר לבי"ס הגבוה להנדסה, עיצוב ואומנות ע"ש שנקר לרשום תלמידים ולפרסם את התוכנית לתואר שני (M.Des.) עם ובלי תזה בעיצוב אופנה, טקסטיל, תכשיטים ואביזרים של שנקר החל מסמסטר ב' תשע"ב.

תוצאות הצבעה:
7 בעד – פה אחד

5. סגירת תקציב תשע"א ועדכון תקציב תשע"ב מסמך מס' 3137.

תשע"ב/12 – החלטה:

1. ות"ת מודה לגדי פרנק ולצוות אגף התקציבים ואגף התכנון על ההוצאה מן הכוח אל הפועל את סגירת תקציב תשע"א ועדכון תקציב תשע"ב תוך הקדמת לו"ז של כחצי שנה ביחס לשנים האחרונות.
2. ות"ת מחליטה לאשר את עדכון התקציב לשנת תשע"ב בהתאם לפירוט שהוצג לפניה במסמך 3137, ובפרט:
  - א. לאשר את עדכון המשאבים לתקציב תשע"ב, לרבות:
    - תוספת מיועדת למשאבים בסך 298,033 אש"ח
    - תוספת בלתי מיועדת למשאבים בסך 418,526 אש"ח.
  - ב. לאשרר הקצאת התוספת הבלתי מיועדת למשאבי תשע"א כמפורט במסמך 3137 לטובת מימון ההתחייבויות מאושרות של ות"ת.
  - ג. לאשור הקצאת התוספת הבלתי מיועדת למשאבים כמפורט במסמך 3137 לטובת שימושים חדשים והקצאות לרזרבה כללית ולרזרבה מיועדת.

תוצאות הצבעה:
7 בעד – פה אחד

6. אישור החלטות ות"ת מישיבתה מס' (972) 2 שהתקיימה ביום 23.11.2011 – מסמך מס' 3138

התקיימה הצבעה על אישור החלטות ות"ת מישיבתה מס' (972) 2 מיום 23.11.2011
בעד – 7 אין מתנגדים ואין נמנעים
החלטות ות"ת מישיבה מס' (972) 2 מיום 23.11.2011 אושרו פה אחד

7. בקשת המרכז האוניברסיטאי יו"ש להקים את "בנין השער" – מסמך מס' 3140

3140

תשע"ב/13 – החלטה:

בהמשך להחלטת ות"ת מיום 17.2.10, ולבקשת המרכז האוניברסיטאי אריאל, מחליטה ות"ת לאשר
השתתפות בסך 11,000 אש"ח להקמת "בנין השער".

תוצאות הצבעה:
7 בעד – פה אחד

8. בקשת ביה"ס הגבוה לטכנולוגיה להקים בניין אקדמיה ע"ש בירן – מסמך מס' 3139

תשע"ב/14 – החלטה:

ות"ת מחליטה לאשר את בקשתו של בית הספר הגבוה לטכנולוגיה להקים בניין אקדמיה ע"ש בירן
בכפוף להתניות הבאות:

- א. האישור לבניה בשטח של 2,200 מ"ר ברוטו, מזה 1,250 מ"ר נטו עבור כיתות לימוד, אודיטוריום וחדרי סגל.
- ב. עלות הקמת המבנה מסתכמת ל 16,470 אש"ח.
- ג. אישור השתתפות ות"ת בסכום של 8,171 אש"ח, במחירי יולי 2011 ומוקפאת במחירים אלו.
- ד. האישור מותנה במימון יתרת הבניה מהמקורות הבאים:
  - (1) תרומה ע"ש רוברט בירן על-סך 4,750 אש"ח
  - (2) תרומה על ידי גב' טאוב על-סך 2,770 אש"ח
  - (3) תרומה על-ידי מר אניסמן על-סך 360 אש"ח
  - (4) תרומה על-ידי מר האן על-סך 115 אש"ח
- ה. כמו כן מותנה האישור בכיסוי ההוצאות השנתיות לתפעול ואחזקה הנאמדות בסך של 296 אש"ח, מתקציבה השוטף של המכללה.

תוצאות הצבעה:
7 בעד – פה אחד

9. תוכנית לעידוד הקמת מרכז לחקר הים התיכון והוצאת קול קורא – מסמך מס' 3142

3142

תשע"ב/15 – החלטה:

ות"ת מאשרת את התכנית לעידוד הקמת מרכז לחקר הים התיכון ואת המתווה התקציבי המוצעים, כפי שמנוסחים בקול הקורא המצ"ב כנספח ב' ומהווה חלק אינטגרלי מהחלטה זו. מובהר בזאת, כי מידי שנה יובא תקציב התוכנית לשנה העוקבת לאישור ות"ת, כחלק מאישור תקציבה השנתי.

תוצאות הצבעה:
5 בעד – פה אחד

10. השתתפות ות"ת בתוכנית הבין-משרדית ל"עידוד, איתור וקליטת מוחות

בישראל" – מסמך מס' 3143

תשע"ב/16 – החלטה:

ות"ת מאשרת השתתפותה בתוכנית הבין-משרדית לעידוד איתור וקליטת מוחות בישראל, ובהתאם לכך להיות חברה בוועדת ההיגוי לתוכנית, באמצעות מינוי נציג מטעמה, ולהקצות את התקציב המפורט במתווה לטובת התכנית בשנים 2012 - 2016.

במסגרת ועדת ההיגוי תבחן ות"ת לאורך זמן את קיומם של האלמנטים החיוניים להשבת אקדמאים למוסדות להשכלה גבוהה בארץ ובפרט אלו המתוארים בסעיף (5) במסמך זה, כחלק מהתכנית.

מידי שנה יובא תקציב התוכנית לשנה העוקבת לאישור ות"ת, במסגרת אישור התקציב השנתי.

עבור שנת תשע"ב שוריינו בעדכון התקציב שאושר בות"ת סעיפים בהיקף המתאים לכיסוי התקציב הנדרש עבור התוכנית לשנה זו.

תוצאות הצבעה:
5 בעד – פה אחד

י"ז בכסלו תשע"ב
13 בדצמבר 2011

אל: חברי ות"ת
מאת: משה ויגדור

הנדון: תכנית לשיתוף פעולה אקדמי בינלאומי עם סין :
עידוד קליטת סטודנטים מסין במוסדות להשכלה גבוהה במסגרת תכניות הלימודים לתואר אקדמי בשפה האנגלית

תקציר

ממשלת ישראל רואה חשיבות אסטרטגית בפיתוח הקשרים עם סין. מצ"ב מכתב בחתימת חגי שגריר, מנהל מחלקת צפון מזרח אסיה במשרד החוץ אשר מתאר את החשיבות של הקשרים עם סין ואת חשיבות פיתוח והרחבת הקשרים בין האקדמיה בישראל והאקדמיה בסין. המכתב אף מזכיר שראש הממשלה הנחה את שרי הממשלה עם כניסתו לתפקיד למקד מאמץ מול סין.

בהמשך לעמדת הממשלה בנושא, ועל פי יזמה של משרד האוצר ובתמיכה פעילה של משרד החוץ הוקם לאחרונה צוות בהשתתפות: ערן פולק- המשנה לראש אגף תקציבים באוצר, יוני רגב- רכז ההשכלה הגבוהה באגף תקציבים באוצר, חגי שגריר- מנהל מחלקת אסיה במשרד החוץ, פרופ' רוני שי- רקטור אוניברסיטת תל אביב ומומחה בתחום סין, פרופ' ליה יריב- מומחית בתחום סין מהאוניברסיטה העברית, מיכל נוימן- סמנכ"ל האגף להערכת איכות ואבטחתה במלי"ג ומשה ויגדור- מנכ"ל מלי"ג / ות"ת. מטרת הצוות היתה להמליץ על אמצעים לעודד את קשרי האקדמיה עם סין.

הצוות קיים מספר מפגשים, בדק רעיונות, אסף מידע וניתח אפשרויות לפיתוח קשרים עם סין בתחומי האקדמיה. לאחר מפגש עם נשיאי האוניברסיטאות, איסוף נתונים, התייעצויות וביורורים על גורמים נוספים לרבות הקרן הלאומית למדע, הומלץ על שלושה כיוונים עיקריים:

1. תימרוץ המוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה לקליטת סטודנטים מסין, כחלק ממגמת בינאום המערכת האקדמית ובמסגרת האמצעים לגוון והגדלת מקורות ההכנסה של המוסדות המתוקצבים וחיזוק איתנותם הפיננסית. התימרוץ יתבצע באמצעות השתתפות ות"ת בתקצוב הסבת תכניות לימודים קיימות ומאפשרות לשפה האנגלית ותיקצוב המוסדות לצורך הענקת מלגות לימודים לסטודנטים סינים שילמדו בתוכניות האמורות. מצ"ב הצעה למודל הפעלה ומסגרת התיקצוב השנתית. המסגרת מתואמת עם משרד האוצר.
  2. הקמת קרן מחקר משותפת שתוקם לעידוד שיתופי פעולה מחקריים ומחקרים משותפים, לרבות שילוב דוקטורנטים ופוסט דוקטורנטים. הקרן תוקם בדרך של שיתוף פעולה בין הקרן הלאומית למדע וקרן מקבילה בסין. מגעים כבר החלו בין הצדדים ויש צפי שהנושא יושלם בקרוב ויובא בהמשך לדיון בות"ת בנפרד.
  3. סמינרים משותפים, ביקורים הדדיים, כנסים משותפים וכד'. בתחום זה עדיין אין הצעות מגובשות.
- מצ"ב נייר עקרונות למסגרת תוכנית התיקצוב לעידוד לימודים של סטודנטים סינים במוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה כמוצע בסעיף 1 לעיל ונספח תקציבי למסגרת התקציבית להפעלתה כפי שגם הוסכמה עם האוצר.

הנדון: תכנית לשיתוף פעולה אקדמי בינלאומי עם סין : עידוד קליטת סטודנטים מסין במוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה

1. כללי ורקע

מדינת ישראל הינה מהמובילות בעולם בתחום ההשכלה הגבוהה, ולזכותה הישגים רבים בתחום זה, בזכות הרמה האקדמית הגבוהה במוסדות להשכלה גבוהה. בזכות הישגים אלה, וכחלק מהמגמה ההולכת וגוברת בקצב מהיר בעולם, מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל יכולה לצמוח ולהתחזק באמצעות הרחבת שירותי ההשכלה הגבוהה לסטודנטים זרים. לגידול במספר הסטודנטים הזרים יש מספר תועלות משקיות גדולות וזאת בנוסף לתועלות האקדמיות מבלי שהסטודנטים הישראליים יפגעו מהרחבת שירותי ההשכלה הגבוהה לאותם סטודנטים מחו"ל.

לצורך קידום שיתופי פעולה אקדמיים בכלל, ועם סין בפרט, ובהמשך למדיניות ממשלת ישראל כפי המתואר במכתבו מיום 28 נובמבר 2011 של מר חגי שגריר מנהל מחלקת צפון מזרח אסיה במשרד החוץ ובהמשך לכך רצונו של משרד האוצר לקדם את מערכת היחסים עם סין גם במישור של המערכת האקדמית והשתתפותו התקציבית בנושא זה, הועלה הצורך שות"ת תסייע לעידוד הסבתן של תכניות איכותיות וייחודיות בתחומים שיפורטו במסמך זה, לתואר ראשון ושני ללימודים בשפה האנגלית במוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה ואשר במסגרתן יוכלו להיקלט וללמוד לתואר אקדמי סטודנטים מסין. המדובר בתכניות אשר למוסדות כבר יש הסמכה מהמל"ג לקיימן, אך הן נלמדות בשפה העברית. על מנת להבטיח את רמתן האקדמית של התכניות, תנאי הקבלה לתוכניות, כמו גם רמת הסגל, התשתיות והקורסים הנלמדים, יהיה על המוסד להבטיח כי הם יהיו כמקובל בתוכניות המקבילות בשפה העברית ולקבל את אישור המל"ג לכך, ככל שיידרש התכניות תהיינה פתוחות לכלל הסטודנטים במוסד. בנוסף, במסגרת תכנית זו תשתתף ות"ת באופן חלקי במימון מלגות שכ"ל ודירור שינתנו למוסדות עבור הסטודנטים מסין. סטודנטים ישראלים (במסגרת מכסת הסטודנטים של המוסד) או סטודנטים זרים אחרים אשר יהיו מעוניינים בכך, יוכלו ללמוד בתוכניות אלה, ללא זכאות למלגות נשוא תכנית זו. ות"ת תדון בנפרד בתנאים ובכללים הנדרשים בתכניות אלו שיהיו תכניות מיוחדות אשר ינוהלו כתקציב סגור. במידת הצורך תתאם ות"ת את הכללים והנהלים עם הממונה על השכר. יושם דגש על כך שתכניות אלו לא ישאבו אליהן את המורים מהתכניות המקבילות בשפה העברית, אלא ייעשה שימוש בשעות הוראה בלתי מנוצלות, בהוראה נוספת, על פי כללים שתקבע ות"ת ובמורים מהחוץ בהתאמה ועל פי הצורך ותוך הבטחת רמת הלימודים שלא תפחת מרמת הלימודים לתואר מקביל בשפה העברית הקיים במוסד.

יודגש כי על המוסדות יהיה לוודא כי הסבת התכניות לשפה האנגלית אשר תבצע לשם קליטת סטודנטים מסין כמפורט במסמך זה לא תפגע, בשום צורה שהיא, בשירות הניתן לסטודנטים בתכניות המקבילות בשפה העברית (ובכלל זאת בתשתיות מחקר והוראה, גיוון בסגל ההוראה ורמתו וכ"ו) ובפוטנציאל הגידול של סטודנטים ישראלים בתחומים בעלי חשיבות משקית.

תכניות הלימודים בשפה האנגלית תובאנה לאישור מלי"ג, לצורך הבטחת האמור לעיל, ובמידת הצורך תחומי הלימוד להסבת תכניות ללימוד בשפה האנגלית הן אלו בהן יש למוסדות בארץ מוניטין בינ"ל בתחומי המדעים, המחשב וההנדסה ובתחומים ייחודיים בעלי עניין כגון ארכיאולוגיה. הכוונה היא להתחיל לפתוח תכניות כאמור בשנה"ל תשע"ג.

2. ניתוח מרכיבי התכנית :

2.1 תואר I –

ות"ת תשתתף במכסה של עד 300 סטודנטים מסין (במצב היציב) ללימודי תואר ראשון בארץ במסגרת תכניות לימוד באנגלית לתואר.

• 2.1.1 חסמים שאותרו:

1. מחסור אפשרי בקורסים באנגלית לתואר מוגדר ושלם
2. מגורים / מעונות (מדובר בעיקר בסטודנטים בודדים ללא משפחות)
3. תמרוץ כספי, קושי כספי, מחיה
4. חסמי תרבות מקומיים
5. מחסור בסגל הוראה איכותי באנגלית בחלק מהמקצועות

• 2.1.2 פתרונות:

- פתרונות ברמת המוסדות:

1. המוסדות יקיימו תכניות לימודים בשפה האנגלית, בכפוף לאישור מלי"ג לפי העניין, מדובר במקצועות שיהיו אטרקטיביים ושלמוסדות בישראל יש מוניטין ויתרון על פני אחרים: מדעים, הנדסה, מחשבים. התכניות תהיינה כאלה שלמוסד הסמכה לקיימן בשפה העברית.
2. תיקצוב המוסדות ע"י סיוע כספי חד-פעמי להסבת תכניות לימוד לאנגלית (כולל סילבוסים, הכנת חומרי עזר ללימוד, חומרים תומכים מגוונים).
3. תבחן אפשרות לתמרוץ סגל ההוראה ללמד מעבר למכסת ההוראה הרגילה, ולמציאת פתרונות להעסקה נוספת, וכן לשילוב מרצים בתחומים בהם אין ניצול של שעות ההוראה התקניות, ככל שהדבר ניתן.
4. כל האמור לעיל, בכפוף לאישורים הנדרשים, ותוך שמירה על העיקרון שלא תהיה פגיעה בלימודים המקבילים בעברית. תוכניות אלו יתקיימו במסגרת תקציב סגור וידווחו לות"ת בנפרד ולפי דרישה.

5. עקרונות תקצוב ות"ת למוסדות לשם מתן מלגות לסטודנטים מסין לתואר ראשון:

- שנה א' - מלגה של 50% (שכ"ל + שווה ערך תעריף ות"ת לתחום), סיוע כספי למגורים בתקופת הלימודים
- שנה ב' - כני"ל בהגבלה מספרית למצטיינים בלבד.
- שנה ג' - ללא סיוע למעט מספר מוגבל של חריגים.
- המוסד יוכל להוסיף מלגה נוספת לסיוע על פי שיקולו ממקורותיו.

2.2 תואר II –

ות"ת תשתתף במכסה של עד 100 סטודנטים מסין (במצב היציב) ללימודי תואר שני בתחומי המדעים, ההנדסה, המחשב

• 2.2.1 חסמים:

1. היצע קורסים באנגלית (חסם קטן יחסית)
2. היצע סגל הוראה איכותי (חסם קטן יחסית)
3. מגורים / מעונות (חסם גדול במידה ומדובר בסטודנטים עם משפחות).

• 2.2.2 פתרונות:

1. ברמת התואר השני כבר קיימים קורסים ותשתיות הוראה/מחקר באנגלית
2. ניתן להעדיף תחומים בהם יש עודף שעות הוראה של סגל - בעיקר במדעים מדויקים כמו ביולוגיה, פיסיקה, מתמטיקה.
3. לבעיית המגורים אין פתרון מיידי ברור. על המוסדות יהיה לטפל בכך. פתרון טווח ארוך אפשרי הוא השתלבות בהקמת מעונות ב-BOT (Build, Operate, Transfer). ות"ת לא תשתתף בתיקצוב פעילות זו של המוסדות.
4. עקרונות תיקצוב ות"ת למוסדות לסם מתן מלגות לסטודנטים מסין לתואר שני:
  - שנה א' - מלגה של 50% (שכ"ל + שווה ערך תעריף ות"ת לתחום) + סיוע כספי למגורים לתקופת הלימודים.
  - שנה ב' – מלגה של 50% (שכ"ל + שווה ערך תעריף ות"ת לתחום) + סיוע כספי למגורים לתקופת הלימודים.

3. ניהול הפרוייקט:

- ות"ת תוציא קול קורא למוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה, תקבע קריטריונים, תקבע ועדה ממיינת ותהליך של מעקב שוטף.
- הקול הקורא יכלול קריטריונים לבחירת תכניות הלימודים במוסדות המתוקצבים שישתתפו בתכנית וכן להקצאת תקציב ות"ת לסיוע בהסבת תכניות לשפה האנגלית, אשר אישורן יהיה כפוף למ"ג, במידת הצורך.
- ות"ת תדון באפשרות לקביעת כללים לתמרוץ מרצים כדי להוסיף שעות הוראה לשם הוראה בתכניות באנגלית, כאשר הדבר נחוץ, בכפוף לאישורים הנדרשים.
- מ"ג ות"ת יקבעו כללים כדי להבטיח שהתכניות באנגלית לא יפגעו בתכניות המקבילות בעברית (תשתית הוראה, שטחי ציבור, כיתות, מרצים וכו').
- כל מוסד יטפל באופן ישיר בשיווק מוסדי, מיון מועמדים, סיוע תרבותי, שילוב בחיי הקמפוס, שילוב בקהיליית הקמפוס, מעקב בוגרים, דיווח.
  - תוקם וועדת מעקב משותפת של ות"ת ומ"ג כדי לעקוב אחר התקדמות התכנית.

4. מאפיינים עיקריים לקול הקורא:

מוצע שתהיה תחרות בין המוסדות המתוקצבים על תיקצוב ות"ת לתכנית על בסיס הקריטריונים הבאים:

- פירוט האמצעים שהמוסד נוקט על מנת שסטודנטים הלומדים בתכניות המקבילות בעברית לא ייפגעו מהתכניות באנגלית (תחומים בעלי חשיבות לאומית, שמירה על איכות ההוראה) ומקליטת סטודנטים מסין. יובהר כי התכניות תהיינה פתוחות לכלל הסטודנטים.
- עדיפות לתחומים (לפי סדר עדיפות וניקוד): הנדסה, מדעים מדויקים, מחשב, תחומים ייחודיים ארכיאולוגיה.
- איכות התכניות המוצעות: התכניות תתבססנה על תכניות זהות בשפה העברית הקיימות במוסד בהסמכת מ"יג. ככלל, נדרש אישור מ"גלתכנית שעברה הסבה לשפה האנגלית.
- זמינות מגורים/ מעונות ברמה טובה.
- סגל זמין: המוסד יתן פירוט בכפוף לכללי ההעסקה שתקבע ות"ת.
- השתתפות המוסד בהסבת התכנית: המוסד יפרט מה גובה ההשתתפות העצמית בהסבת תכנית הלימודים.
- תכניות חברה ושילוב שמציע המוסד לסטודנטים בתכניות: המוסד יתן פירוט.
- יכולות שיווק של המוסד ונכונות לבצע שיווק ולהעמיד לשם כך אמצעים: המוסד יפרט מה בדעתו לעשות כדי לגייס סטודנטים איכותיים מסין.
- השתתפות המוסד במלגות משלימות לסטודנטים מסין שיבואו לתכנית.

לכל סעיף מהני"ל יינתן ניקוד ועל בסיסו יבחרו המוסדות הזוכים.

5. סוגיות נוספות:

- א. שיווק וגיוס סטודנטים - יבוצע ע"י המוסדות בתאום עם משרד החוץ וגורמים רלבנטיים נוספים.
- ב. שיתוף פעולה עם רשות ההגירה יבוצע באופן מרכזי. רשות ההגירה והאוכלוסין מיודעת לתכנית ותשתף פעולה לשם הצלחתה.

הנספח התקציבי :

הוכן ע"י ארי סטון.

תוכנית לשיתוף פעולה אקדמי בינלאומי ישראל- סין – נספח תקציבי

נספח זה מציג את המסגרת התקציבית לתיקצוב המוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה לשם מתן מלגות לתואר ראשון ושני לסטודנטים מסין אשר ילמדו בתוכניות לימוד בשפה האנגלית במוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה בישראל.

תיקצוב המלגות לתואר ראשון ושני לסטודנטים מסין

כחלק ממאמץ כולל לחזק משמעותית את שיתוף הפעולה האקדמי של המוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה בארץ עם סין, מעוניינת ות"ת לקדם תוכניות לקליטת סטודנטים סיניים איכותיים. כחלק מהתכנית להביא סטודנטים סיניים ללמוד בישראל, תשתתף ות"ת במימון מלגות שכר לימוד ודיוור שיוענקו לסטודנטים הסיניים בתכניות הלימודים במוסדות המתוקצבים להשכלה גבוהה, בהתאם לתכנית. לשם כך תקבל ות"ת תוספת ייעדית ממשרד האוצר. המלגות יתוקצבו במוסדות המתוקצבים באופן הבא:

- תואר ראשון - 100 מלגות בשנה א', 10 מלגות למצטיינים בלבד בשנה ב' ו-3 מלגות למקרים חריגים בשנה ג'.
- תואר שני - 50 מלגות בשנה א' ו-50 מלגות בשנה ב'.

מרכיבי התקצוב :

1. השתתפות בשכר לימוד בהתאם לרמת התואר (מימון בשיעור של 50%)
2. שווה ערך תעריף ות"ת בהתאם לתחום הלימודים ורמת התואר (מימון בשיעור של 50%)
3. סיוע במגורים בתעריף מעונות סטודנטים של המוסד ל-12 חודשים
4. מענק התארגנות חד-פעמי כמפורט להלן

דוגמא לתקצוב מלגה בתחומי מדעי הטבע (תרחיש קיצון) :

תיקצוב מלגה לסטודנט בודד מחו"ל לתואר א' במדעי הטבע הפיזיקליים :

- שכר-לימוד מלא - 10,000 ₪ X 50% = 5,000 ₪
- שווה ערך תעריף ות"ת - 64,000 ₪ X 50% = 32,000 ₪
- מגורים - 1,000 ₪ לחודש X 12 חודשים = 12,000 ₪
- מענק התארגנות חד-פעמי 1,500 ₪
- סה"כ - 50,500 ₪ לשנה אחת

הסטודנט ישלים ממקורותיו את ההפרש לתשלום מלא או חלקי, כפי שייקבע ע"י המוסד.

תקצוב מלגה לסטודנט בודד מחו"ל לתואר II במדעי הטבע הביולוגיים :

- שכר-לימוד מלא - 13,000 ₪ X 50% = 6,500 ₪
- שווה ערך תעריף ות"ת - 69,000 ₪ X 50% = 34,500 ₪
- מגורים - 1,000 ₪ לחודש X 12 חודשים = 12,000 ₪
- מענק התארגנות חד-פעמי 1,500 ₪
- סה"כ כ- 54,500 ₪ לשנה אחת

הסטודנט ישלים ממקורותיו את ההפרש לתשלום מלא או חלקי , כפי שייקבע ע"י המוסד.

במצב יציב של 3 שנות תואר ראשון ושנתיים תואר שני :

- תואר ראשון , מלגות שנה א' – 100 X 50,500 מלגות
- תואר ראשון, מלגות שנה ב' למצטיינים בלבד – 10 X 50,500 מלגות
- תואר ראשון, מלגות שנה ג' לבודדים – 3 X 50,000 מלגות
- תואר שני, מלגות שנה א' - 50 X 54,500 מלגות
- תואר שני מלגות שנה ב' – 50 X 54,500 מלגות
- סה"כ עלות כספית לשנה במצב היציב 11,156,500 ₪

תקציב שנתי

בהתאם לדוגמא שהוצגה לעיל, אשר הינה, כאמור, מקרה קצה, הושג סיכום עם משרד האוצר לפיו יוקצב עבור התוכנית סכום שנתי של 10 מיליוני ₪ במצב היציב (כ-47 אלפי ₪ בממוצע למלגה). יחס המימון לתוכנית בין ות"ת לאוצר עד למצב יציב הינו כדלקמן :

יחס מימון	תשע"ג	תשע"ד	תשע"ה ואילך
ות"ת	10%	20%	30%
משרד האוצר	90%	80%	70%
סה"כ	100%	100%	100%

עפ"י יחס זה, להלן סיכום העלויות המקסימליות להפעלת התוכנית ב-3 השנים הבאות עד להגעה למצב היציב (אלפי ₪, מחירי תשע"ב) :

תקציב מקסימלי	תשע"ג	תשע"ד	תשע"ה ואילך
ות"ת	704	1,972	3,000
משרד האוצר	6,338	7,887	7,000
סה"כ	7,042	9,859	10,000

כאמור, תחשיב זה הינו מקסימלי, כאשר התקציב בפועל יובא לאישור ות"ת במסגרת תקציב ות"ת לשנה"ל תשע"ג. במהלך תשע"ב יצא הקול הקורא למוסדות לפתיחת תוכניות לימוד לתואר ראשון ושני מלאים בשפה האנגלית וקליטת סטודנטים מסין, ויבחרו המוסדות המתוקצבים הזוכים. עפ"י הזוכים ותחומי הלימוד המתאימים יתוקצב הסעיף בפועל.

השתתפות בתקצוב הסבת תוכניות לימוד מאושרות מל"ג בעברית ללימוד בשפה האנגלית

בנוסף לתקצוב של ות"ת במימון התכנית לשם מתן מלגות הלימודים, מוצע להקציב סכום נוסף חד-פעמי של 1 מיליוני ₪, אשר יתוקצב לשם הסבת תוכניות לימוד קיימות לתואר ראשון ושני מלאים ללימוד בשפה האנגלית ע"י המוסדות המתוקצבים (100 אלפי ₪ תיקצוב ות"ת לתוכנית). על-מנת שיתאפשר למוסדות להסב תוכניות כבר בתשע"ב לקראת פתיחתן בתשע"ג, מוצע לתקצב סכום זה כבר בתשע"ב. בהנחה שחלקו של משרד האוצר במימון התוכנית הינו כ-80%, בממוצע, על-פני 3 השנים הראשונות של התוכנית, העלות המקסימלית לת"ת בתשע"ב, בגין הסיוע בהסבת תוכניות לימוד לשפה האנגלית, תעמוד על כ-200 אלפי ₪, אשר ימומנו מהרזרבה של ות"ת ויובאו לאישור במסגרת עדכון תקציב תשע"ב. סכום זה הינו, כאמור, חד-פעמי.

סיכום

סך עלויות התוכנית כפי שהוצג לעיל, כולל סיוע בהסבת תוכניות לימוד לאנגלית הינו כדלקמן (אלפי ₪), מחירי תשע"ב):

תקציב מקסימלי	תשע"ב*	תשע"ג	תשע"ד	תשע"ה ואילך
ות"ת	200	704	1,972	3,000
משרד האוצר	800	6,338	7,887	7,000
סה"כ	1,000	7,042	9,859	10,000

* התכניות המוסבות מעברית לאנגלית יהיו כפופות לאישור מלי"ג

28 בנובמבר 2011

לכבוד

משה יגדור, מנכ"ל מל"ג ות"ת

הנדון: תכנית מלגות לתלמידים מסין

התעצמותה הכלכלית בשנים האחרונות של סין מרשימה בכל קנה מידה - סין הפכה לכלכלה השנייה בגודלה בעולם (עברה את יפן), יצואנית מס' 1 בעולם, שותפת הסחר המובילה של כמעט כל מדינה חשובה, מחזיקת רזרבות מט"ח של למעלה מ-3 טריליון דולר, הכלכלה היחידה כמעט שהמשיכה לצמוח גם בזמן המשבר הכלכלי העולמי (ממוצע צמיחה של כ-10% בשנה ב-30 שנים האחרונות...), ובשל כך מילאה גם תפקיד מרכזי בחילוץ ובהתאוששות הכלכלה העולמית מהמשבר.

סין גם הופכת לשחקן מוביל בזירה הבינ"ל - חברה קבועה במועצת הביטחון, חברה מרכזית בדיוני ה-20G וחברה בקבוצות המובילות את הטיפול באיראן ובצפ"ק, שחקן מרכזי באסיה ובגופים בינ"ל קיימים ומתהווים כגון ה-BRICS וה-SCO. בעיני ארה"ב וסין, מערכת היחסים הביילטרלית ביניהן היא המשמעותית ביותר במאה ה-21. סין היא ה-Creditor הראשי והמשמעותי ביותר של ארה"ב (מחזיקה אג"ח אמריקאי בשווי של 1.2 טריליון דולר).

סין צפויה להפוך למעצמת-על לצד ארה"ב בעשורים הקרובים ולשחקן שישפיע לא רק על הטיפול בסוגיות מרכזיות אלא גם על עיצוב המערכת הבינ"ל עצמה בעשורים הקרובים.

לנוכח השינויים המהירים שעוברת סין, עליית כוחה, השפעתה ומעורבותה במערכת הבינלאומית והתפקיד שנכון לה "כמעצמת-על בדרך" נעשית הערכה מחודשת והתאמה של המדיניות הישראלית כלפי סין, בכל הרמות והתחומים, בדרך שתתן מענה הולם (מערכתי ותקציבי) לאתגר, ותשרת את האינטרס הישראלי באופן המרבי.

נזכיר שראש הממשלה הנחה את שרי הממשלה עם כניסתו לתפקיד למקד מאמץ מול סין. כל משרד בתחום אחריותו. כן הוא דוחק בשרי הממשלה לנסוע לסין כדי לקדם את הנושאים שבתחום אחריותם מול הגורמים הסינים הרלבנטיים.

נוסח
מאושר
ל

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

28 בנובמבר 2011

לכבוד

משה זיגדור, מנכ"ל מל"ג ות"ת

הנדון: תכנית מלגות לתלמידים מסין

התעצמותה הכלכלית בשנים האחרונות של סין מרשימה בכל קנה מידה - סין הפכה לכלכלה השנייה בגודלה בעולם (עברה את יפן), יצואנית מס' 1 בעולם, שותפת הסחר המובילה של כמעט כל מדינה חשובה, מחזיקת רזרבות מט"ח של למעלה מ-3 טריליון דולר, הכלכלה היחידה כמעט שהמשיכה לצמוח גם בזמן המשבר הכלכלי העולמי (ממוצע צמיחה של כ-10% בשנה ב-30 שנים האחרונות...), ובשל כך מילאה גם תפקיד מרכזי בחילוץ ובהתאוששות הכלכלה העולמית מהמשבר.

סין גם הופכת לשחקן מוביל בזירה הבינ"ל - חברה קבועה במועצת הביטחון, חברה מרכזית בדיוני ה-20G וחברה בקבוצות המובילות את הטיפול באיראן ובצפ"ק, שחקן מרכזי באסיה ובגופים בינ"ל קיימים ומתהווים כגון ה-BRICS וה-SCO. בעיני ארה"ב וסין, מערכת היחסים הבילטרלית ביניהן היא המשמעותית ביותר במאה ה-21. סין היא ה-Creditor הראשי והמשמעותי ביותר של ארה"ב (מחזיקה אג"ח אמריקאי בשווי של 1.2 טריליון דולר).

סין צפויה להפוך למעצמת-על לצד ארה"ב בעשורים הקרובים ולשחקן שישפיע לא רק על הטיפול בסוגיות מרכזיות אלא גם על עיצוב המערכת הבינ"ל עצמה בעשורים הקרובים.

לנוכח השינויים המהירים שעברת סין, עליית כוחה, השפעתה ומעורבותה במערכת הבינלאומית והתפקיד שנכון לה "כמעצמת-על בדרך" נעשית הערכה מחודשת והתאמה של המדיניות הישראלית כלפי סין, בכל הרמות והתחומים, בדרך שתתן מענה הולם (מערכתי ותקציבי) לאתגר, ותשרת את האינטרס הישראלי באופן המרבי.

זכיר שראש הממשלה הנחה את שרי הממשלה עם כניסתו לתפקיד למקד מאמץ מול סין, כל משרד בתחום אחריותו. כן הוא דוחק בשרי הממשלה לנסוע לסין כדי לקדם את הנושאים שבתחום אחריותם מול הגורמים הסינים הרלבנטיים.

W

משרד החוץ הקצה משאבים רבים בשנתיים האחרונות למרחב הסיני – פתיחת הקונסוליה הכללית בגואנג'ו, שברחם סין (במסוף לשגרירות בבייג'ינג ולקונסוליה הכללית בשנגחאי). תוספת שליחים ונ"א לנציגויות ולמטה בארץ, וכן הגדלה של תקציבי פעולה כדי לקדם מכלול הנשאים והתחומים ביחסי ישראל-סין. על הפרק גם פתיחת קונסוליה כללית נוספת בלונדון שבמערב סין.

אחד התחומים המשמעותיים בו אנו רואים יעד ופוטנציאל עצום בין המדינות הוא פיתוח והרחבת קשרי האקדמיה. סין משקיעה בעשור האחרון תקציבי עתק בפיתוח ההשכלה הגבוהה ובקידום המר"פ האקדמי. תחום ההשכלה הגבוהה והמחקר נמצא בראש סדר העדיפויות של ההנהגה הסינית. התוצאות כבר ניכרות בשטח: סין היא מהמדינות המובילות כיום במספר פרסומים אקדמאיים, מספר האוניברסיטאות הכולל בעשור האחרון ומספר הסטודנטים קפץ מכ-1 מיליון ליותר מ-6 מיליון. יותר מכך, סין מיישמת מדיניות מצלחת של החזרת מיסבי המוחות הסינים שלמדו ועבדו במערב כדי להבטיח שהיא ניצבת בקדמת המחקר האקדמי (איכות ולא רק כמות). תקציבי המחקר בסין רק הולכים וגדלים לעומת ירידה במערב נוכח ההאטה הכללית.

קיימת הערכה עצומה בסין לישראל ולעם היהודי, ליכולותיו האינטלקטואליות ולהישגים המרשימים בתחומי המדע והטכנולוגיה. אין סיני שלא יזכיר בפליאה ובהערכה את המספר הגדול של חז"י פרטי מכל יהודים וישראלים יחסית לחלקם הקטן באוכלוסיית העולם.

אם חושבים שזאת שעת רצון טוב ומקודת זמן קריטית להרחבת קשרי האקדמיה בין המדינות, בעיקר בעידוד סטודנטים סינים להגיע ללמוד בישראל. בשנת הלימודים 2009/10 יצאו כ-230 אלף סטודנטים מסין ללמוד בחו"ל. מספרם של היוצאים עולה בכ-30% בכל שנה. מדינת היעד העיקרית הן ארה"ב, אוסטרליה וניו-זילנד.

ישראל עד כה לא זוכה לנתח מהעננה, וזאת למרות הפוטנציאל הקשור בתודעת החינוכית שיש לישראל ולעם היהודי בסין. הסיבה העיקרית היא החשש לביטחונם האישי על רקע דיווחי החודשות המתמקדים בסכסוך ישראל-פלסטי. הכנת תכנית מלגות רצינית לסטודנטים סינים תהווה כלי חינוכי ב"שבירת" המחסום הפסיכולוגי ובעידודם להגיע וללמוד בישראל. אם מאמינים שהפעלה מצלחת של תכנית מלגות במשך מספר שנים תסייע לחשוף את ישראל ויכולותיה לדור הצעיר והמשכיל בסין, יביא בעקבותיו זרם של סטודנטים סינים (גם שלא על מלגות), יחזק שיתופי פעולה בתחום האקדמי ומעבר לו ויתרום משמעותית לקשרים בין שתי המדינות.

בברכה

חגי שגריר

מונהל מח' צפון מזרח אסיה

משרד החוץ

קול קורא להגשת בקשות להקמת מרכז לחקר הים התיכון בהשתתפות ות"ת

1. רקע

חקר הימים והאוקיינוסים בכלל, וחקר הים התיכון בפרט, הינם תחומים בעלי חשיבות אקדמית אינהרנטית ובעלי השלכות, מדעיות, כלכליות, חברתיות, סביבתיות וביטחוניות רבות. חקר הים כולל לצד תחומי ידע בסיסי של ביולוגיה ימית, כימיה וגיאוכימיה ימית, גיאולוגיה וגיאופיסיקה ימית ואוקיאוגרפיה פיזיקאלית, גם תחומים יישומיים יותר הקשורים להנדסה ולטכנולוגיה (העוסקים למשל בכלי תחבורה ימיים, בהתפלת מים, בהנדסת נפט וגז, במערכות חישה ימיות וכו').

בישראל חקר הים התיכון עלה בצורה משמעותית כצורך מערכתי בתחילת 2009 כשהתגלו מספר מאגרי גז טבעי בים התיכון מול חופי חיפה וחדרה ובהם כמות גז טבעי אדירה, המוערכת בכמות מיליארדי מטר מעוקב. אותם גילויים התניעו פעילות אינטנסיבית במטרה לאתר שדות גז נוספים ולחפש שדות נפט בים התיכון. האתגרים העצומים שמציבות אותן תגליות גז, לצד חוסר אקוטי באנשי מקצוע ישראלים ובמומחים בתחום כמו גם בתשתיות מחקר (כפי שעולה למשל מדוחות הועדה שמונתה על-ידי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים בנושא), הינם תמריץ עיקרי להתנעת התחום על-ידי הקמת מרכז מחקר לחקר הים התיכון והתנעת הקמתן ושדרוגן של תשתיות פיזיות ואנושיות בתחום.

בנוסף לכך, חקר הים התיכון מקבל משנה חשיבות בישראל לאור נושאים של התפלת מי ים, זיהומי ים משפכים, מנמלים ומתחנות כח, פיתוח חקלאות ימית והגנה על הדגה, סכנות של עליה במפלס מי הים לאור ריכוזי האוכלוסייה שעל קו החוף ועוד.

הצורך בהקמת מרכז לחקר הים התיכון שיאפשר שימוש במתקניו לצרכי מחקר והוראה לכל חוקר ממוסד אקדמי בישראל, הוכר גם על-ידי ועדה בראשות פרופ' משה מני, שמינתה ות"ת בשיבתה מיום 22.4.2009 לבחינת הנושא הכללי של לימודי הים התיכון במערכת ההשכלה הגבוהה ובמכוני מחקר.

לאור כל זאת החליטה ות"ת לתמוך בהתנעת הקמתו של מרכז אחד לחקר הים התיכון ובתמיכה תקציבית בו לתקופה ראשונית של 3 שנים, במסגרת תקצוב המחקר באוניברסיטאות.

תמיכת ות"ת בהקמת מרכז המחקר הינה מרכיב אחד בתכנית רחבה יותר אותה תפעיל ות"ת להתנעת ועידוד תחום מדעי הים – תכנית שתכלול גם מענקי מחקר בתחום שיופעלו דרך הקרן הלאומית למדע, ושיתמכו גם בשימוש בתשתיות מחקר (על כך תצא הודעה נפרדת בהקדם).

2. יעדי התכנית

- התנעת ועידוד מחקר בעל חשיבות מערכתית ולאומית, למימוש פוטנציאל המדעי, הכלכלי והאקולוגי של הים התיכון בישראל. בכלל זה גם פוטנציאל הגז והנפט במזרח הים התיכון;
- יצירת מסה קריטית, עידוד שיתופי פעולה בין-מוסדיים ובין-לאומיים והעצמת היתרונות היחסיים בחקר הים התיכון בישראל במגוון התחומים הרלוונטיים;
- סיוע בהקמת ושדרוג תשתיות מחקר והוראה, פיזיות ואנושיות בתחום.

3. חקר מדעי הים התיכון

מדעי הים התיכון כוללים קשת רחבה של תחומים במדעים מדויקים, הנדסה, מדעי החיים ואף נושאים מסוימים במדעי החברה.

בין נושאים אלו: אוקיאנוגרפיה ביולוגית, כימית ופיזיקאלית, הנדסה וטכנולוגיה ימית, אקולוגיה ימית, גיאולוגיה ימית, מבנית וטקטונית, גיאופיזיקה ימית, סטרטיגרפיה, ביוגיאוכימיה סביבתית, טכנולוגיה סביבתית ותכנון אקולוגי, משפט ימי, ארכיאולוגיה ימית וכן: גיאופיזיקה של חיפושים, פיזיקת סלעים, חקר מאובנים ימי, הנדסת מאגרים, הנדסה ימית של מערכות חישה ימיות, כלי תחבורה ימיים ומתקנים אחרים ועוד.

במרכז המחקר תתבצע פעילות מחקר בסיסי ויישומי והוראה מתקדמת בתחומים שונים מתוך הקשת שתוארה לעיל, ובפרט בתחומי הידע מתוכם הדרושים להבנת המכלול הרחב של פוטנציאל הגז והנפט במזרח הים התיכון.

4. השתתפות המוסדות

- הבקשה תוגש על ידי אוניברסיטת מחקר (האוניברסיטה המקימה), בשיתוף עם מוסדות נוספים – אוניברסיטאות, מכללות ואו מכוני מחקר (מוסדות שותפים) אשר יתאגדו יחד למען קיום פעילות מחקר משותפת בתחום.
- מרכז המחקר יוקם במסגרת ובאחריות האוניברסיטה המקימה (ולא כתאגיד נפרד) והיא תשמש בין היתר המוסד המתאם בין המרכז לבין ות"ת בכל עניין.
- התשתיות המשותפות יהיו בבעלות אוניברסיטאות מחקר. חלוקת התשתיות המשותפות ומיקומן הפיזי ייקבעו בצורה עניינית ומקצועית על-ידי הועדה המדעית של המרכז (ראה סעיף 5).

5. פעילות המרכז ואופן פעולתו

- במרכז תתבצע פעילות מחקר בסיסי ויישומי בתחום מדעי הים התיכון, כמו גם פעילות הוראה מתקדמת בתחום מטעם המוסדות להשכלה גבוהה.
- השימוש בתשתיות המרכז יהיה פתוח לכלל החוקרים הרלוונטיים באקדמיה ובתעשייה. אופן הקצאת השימוש בתשתיות ותמחור השימוש יעוגנו בנוהל מוסדר שיפורט בהצעה זו ושיהיה טעון אישור ות"ת.
- המרכז ינוהל במסגרת תקציב סגור של האוניברסיטה המקימה. לרשות פעילות המרכז יעמוד ציוד המרכז המשוידך לו וכוח אדם מוגדר המשוידך לו.
- בראש המרכז תעמוד ועדה מדעית ובה נציגי כלל המוסדות השותפים. יו"ר הועדה המדעית שיכהן גם כמנהל המדעי של המרכז יהיה חוקר בכיר באוניברסיטה המקימה.
- הועדה המדעית תהיה אחראית על תכנון הקמת מוקדי הציוד, הפעלתם, תחזוקתם והבטחת נגישות הציוד עבור קהיליית החוקרים הרלוונטיים – הן השותפים והן בכלל קהיליית החוקרים בישראל.

6. תקציב ומימון המרכז

- האוניברסיטה המקימה, יחד עם המוסדות השותפים, תעמיד לטובת מרכז המחקר תקציב מסוים בכל שנה.
- במסגרת תקצוב ות"ת יינתן מציננג (תקצוב מקביל) של סכום זהה לסכום אותו יעמידו האוניברסיטה המקימה יחד עם המוסדות השותפים בכל שנה במהלך 3 השנים הראשונות בלבד, עד למקסימום של: 7 מיליון ₪ בתשע"ג; 10 מיליון ₪ בתשע"ד; 3 מיליון ₪ בתשע"ה.
- בנוסף, תידרש האוניברסיטה המקימה, יחד עם המוסדות השותפים, לגייס סכום זהה לכל הפחות בכל שנה לטובת מרכז המחקר ממקורות חיצוניים לה ולמוסדות השותפים.
- סעיפי ההוצאה להשתתפות ות"ת במסגרת המרכז, הינם:
  1. קליטת אנשי סגל חדשים – מענקי הצטיינות חד פעמיים
  2. רכישת / בינוי תשתיות מחקר והוראה
  3. שדרוג תשתיות מחקר והוראה קיימות
  4. הכשרת סגל טכני ומנהלי
  5. סיוע למוסדות להשכלה גבוהה בפיתוח תכניות הוראה ללימודים מתקדמים בתחומי המרכז

7. הקריטריונים לשיפוט

ההצעות תוערכנה ותישפטנה ע"פ הקריטריונים הבאים:

- **תרומה צפויה:** התרומה הצפויה לקידום המחקר בתחום, לחברה בישראל ולפוטנציאל צמיחה בת קיימא של מדינת ישראל, לרבות קיום ופיתוח שיתוף פעולה עם התעשייה, בהתאמה עם יעדי התכנית.
- **תשתיות אנושיות ומצוינות מחקרית:**
  - מרכזיות נושאי המחקר בהם מתמקד המרכז המוצע, ומידת החדשנות הגלומה בהם;
  - ריכוז החוקרים המובילים בתחום בקרב האוניברסיטה המקימה והמוסדות השותפים;
  - היכולות הקיימות באוניברסיטה המקימה ובמוסדות השותפים בתחום המחקר הנדון, וההישגים שכבר הושגו בהם בעבר;
  - יכולת ליצור ולקדם קשרים בינלאומיים בתחום המחקר של המרכז.
- **תשתיות פיזיות:**
  - מגוון ואיכות התשתיות הפיזיות הקיימות באוניברסיטה המקימה ובמוסדות השותפים;
  - התאמת התשתיות הקיימות והמתוכננות לתחומי מחקר והוראה שונים;
  - נחיצות התשתיות הקיימות והמתוכננות למחקר והוראה שיתבצעו על חוף היס התיכון;
  - מידת פתיחות התשתיות ועלויות לשימוש על-ידי גורמי חוץ;
  - ניסיון בתפעול ציוד לצורך מחקר והוראה בים התיכון.
- **משאבים נוספים:**
  - יכולת האוניברסיטה המקימה, יחד עם המוסדות השותפים לגייס משאבים נוספים לטובת המרכז;
  - נכונות האוניברסיטה המקימה, יחד עם המוסדות השותפים, לתמוך בפעילות המרכז לאחר תקופת שלוש השנים.
- **שיתופי פעולה:**
  - מספר המוסדות השותפים שיהיו חברים במרכז המחקר ומס' החוקרים הרלוונטיים בהם שיפעלו במסגרת המרכז.
  - היקף שיתופי פעולה מתוכננים עם גופים וחוקרים חיצוניים למרכז המחקר – בארץ ומחוצה לה.

8. מעקב ודיווח

התקצוב הוא ל-3 שנות הקמה בלבד, במהלכן ות"ת תבדוק את מידת עמידת המרכז ביעדים. באם המרכז לא ימצא עומד ביעדים, תוכל ות"ת לשקול את הפסקת השתתפותה בתקצוב המרכז.

9. הגשת הבקשות ולוח הזמנים

- מועד ההגשה: 1 בפברואר 2012.
- הבקשה תוגש בעברית
- בבקשה יתבקשו המגישים לכלול את הנתונים הבאים:

<u>א. מוסדות וחוקרים</u>	
i.	האוניברסיטה המקימה;
.ii	פרטי המנהל המדעי של המרכז;
.iii	שמות המוסדות השותפים;
.iv	שמות החוקרים מהאוניברסיטה המקימה והמוסדות השותפים אשר יהיו חברים במרכז, ושמות חוקרים חדשים שיש כוונה לקלוט בשנים הקרובות (אם רלוונטי).

ב. תכנית עבודה ושיתופי פעולה

- i. תכנית העבודה ותקציר כיווני המחקר של המרכז ;
- ii. מידע לגבי תחומי המחקר וההוראה הרלוונטיים והיקפם באוניברסיטה המקימה והמוסדות השותפים ;
- iii. ציון תוצאות צפויות : תרומות לתחום המחקרי (חדשנות אקדמית, שילוב מספר תחומי דעת), יישומים אפשריים בטווח הקצר והארוך, חשיבות מערכתית ולאומית;
- iv. שיתופי פעולה מתוכננים – בארץ ובין-לאומיים.

ג. תשתיות

- i. התשתיות הכלליות הנחוצות לפעילותו של המרכז ;
- ii. התשתית הקיימות כבר שיועמדו לרשות המרכז ;
- iii. תשתיות נוספות שברצון המרכז לרכוש ולאיזה צורך מחקרי;
- iv. היכן יועמדו התשתיות השונות וכיצד ישמשו את כלל קהילת המחקר בארץ ואת ההוראה בתחום בארץ;
- v. ניסיון מוכח לתפעול ותחזוק ציוד לצורך מחקר בים התיכון.

ד. תקציב ומימון

- i. התקציב המבוקש להקמה והפעלה של המרכז במשך שלוש שנות הפעילות הראשונות, הכנסות ממקורות נוספים והוצאות צפויות. יש לצרף אישור מורשי החתימה של האוניברסיטה המקימה על נכונותה לממן את התקצוב המשלים מטעמה. וכן אישורי מוסדות שותפים על מחויבותם להשתתף במרכז.

28 בנובמבר 2011

לכבוד

משה יגדור, מנכ"ל מל"ג ות"ת

הנדון: תכנית מלגות לתלמידים מסין

התעצמותה הכלכלית בשנים האחרונות של סין מרשימה בכל קנה מידה - סין הפכה לכלכלה השנייה בגודלה בעולם (עברה את יפן), יצאנית מס' 1 בעולם, שותפת הסחר המובילה של כמעט כל מדינה חשובה, מחזיקת רכבות מס"ח של למעלה מ-3 טריליון דולר, הכלכלה היחידה כמעט שהמשיכה לצמוח גם בזמן המשבר הכלכלי העולמי (ממוצע צמיחה של כ-10% בשנה ב-30 שנים האחרונות...), ובשל כך מילאה גם תפקיד מרכזי בחילוץ ובהתאוששות הכלכלה העולמית מהמשבר.

סין גם הופכת לשחקן מוביל בדירה הבינ"ל – חברה קבועה במועצת הביטחון, חברה מרכזית בדיוני ה-20G וחברה בקבוצות המובילות את הטיפול באיראן ובצפ"ק, שחקן מרכזי באסיה ובגופים בינ"ל קיימים ומתהווים כגון ה-BRICS וה-SCO. בעיני ארה"ב וסין, מערכת היחסים הבילטרלית ביניהן היא המשמעותית ביותר במאה ה-21. סין היא ה-Creditor הראשי והמשמעותי ביותר של ארה"ב (מחזיקה אג"ח אמריקאי בשווי של 1.2 טריליון דולר).

סין צפויה להפוך למעצמת-על לצד ארה"ב בעשורים הקרובים ולשחקן שישפיע לא רק על הטיפול בסוגיות מרכזיות אלא גם על עיצוב המערכת הבינ"ל עצמה בעשורים הקרובים.

למנח השיניים המהירים שעוברת סין, עליית כוחה, השפעתה ומעורבותה במערכת הבינלאומית והתפקיד שנוכח לה "כמעצמת-על בדרך" נעשית הערכה מחודשת והתאמה של המדיניות הישראלית כלפי סין, בכל הרמות והתחומים, בדרך שתתק מענה הולם (מערכתי ותקציבי) לאתגר, ותשרת את האינטרס הישראלי באופן המרבי.

מזכיר שראש הממשלה הנחה את שרי הממשלה עם כניסתו לתפקיד למקד מאמץ מול סין, כל משרד בתחום אחריותו. ק הוא דוחק בשרי הממשלה לנסוע לסין כדי לקדם את הנושאים שבתחום אחריותם מול הגורמים הסינים הרלבנטיים.

משרד החוץ הקצה משאבים רבים בשנתיים האחרונות למרחב הסיני – פתיחת הקונסוליה הכללית בגואנג'ו, שבדרום סין (בנוסף לשגרירות בבייג'ינג ולקונסוליה הכללית בשנגחאי), תוספת שליחים וכ"א לנציגויות ולמטה בארץ, וכן הגדלה של תקציב פעולה כדי לקדם מכלול הנושאים והתחומים ביחסי ישראל-סין. על הפרק גם פתיחת קונסוליה כללית נוספת בצ'נגדו שבמערב סין.

אחד התחומים המשמעותיים בו אנו רואים יעד ופוטנציאל עצום בין המדינות הוא פיתוח והרחבת קשרי האקדמיה. סין משקיעה בעשור האחרון תקציב עתק בפיתוח ההשכלה הגבוהה ובקידום המו"פ האקדמי. תחום ההשכלה הגבוהה והמחקר נמצא בראש סדר העדיפויות של ההנהגה הסינית. התוצאות כבר ניכרות בשטח: סין היא מהמדינות המובילות כיום במספר פרסומים אקדמאיים, מספר האוניברסיטאות הוכפל בעשור האחרון ומספר הסטודנטים קפץ מכ-1 מיליון ליותר מ-6 מיליון. יותר מכך, סין מיישמת מדיניות מוצלחת של החזרת מיטב המוחות הסינים שלמדו ועבדו במערב כדי להבטיח שהיא ניצבת בקדמת המחקר האקדמי (איכות ולא רק כמות). תקציב המחקר בסין רק הולכים וגדלים לעומת ירידה במערב מכח ההאטה הכלכלית.

קיימת הערכה עצומה בסין לישראל ולעם היהודי, ליכולותיו האינטלקטואליות ולהישגים המרשימים בתחומי המדע והטכנולוגיה. אין סיני שלא יזכר בפליאה ובהערכה את המספר הגדול של זוכי פרסי נבל יהודים וישראלים יחסית לחלקם הקטן באוכלוסיית העולם.

אנו חושבים שזאת שעת רצון טוב ומקודת זמן קריטית להרחבת קשרי האקדמיה בין המדינות, בעיקר בעידוד סטודנטים סינים להגיע ללמוד בישראל. בשנת הלימודים 2009/10 יצאו כ-230 אלף סטודנטים מסין ללמוד בחו"ל. מספרם של היוצאים עלה בכ-30% בכל שנה. מדינת היעד העיקריות הן ארה"ב, אוסטרליה וניו-זילנד.

ישראל עד כה לא זוכה לנתח מהעוגה, וזאת למרות הפוטנציאל הקשור בתדמית החיובית שיש לישראל ולעם היהודי בסין. הסיבה העיקרית היא החשש לביטחונם האישי על רקע דיווחי החדשות המתמקדים בסכסוך ישראלי-פלסטי. הכנת תכנית מלגות רצינית לסטודנטים סינים תהווה כלי חיוני ב"שבירת" המחסום הפסיכולוגי ובעידודם להגיע וללמוד בישראל. אנו מאמינים שהפעלה מוצלחת של תכנית מלגות במשך מספר שנים תסייע לחשוף את ישראל ויכולותיה לזר הצעיר והמשכיל בסין, יביא בעקבותיו זרם של סטודנטים סינים (גם שלא על מלגות), יחזק שיתופי פעולה בתחום האקדמי ומעבר לו ויתרום משמעותית לקשרים בין שתי המדינות.

בברכה

חגי שגריר

מנהל מח' צפון מזרח אסיה

משרד החוץ